

Erik Jasaň, 22 rokov, Košice

Export do hlavy a konania Raskol'nikova alebo čo by sa mohlo stať, keby v byte Ivanovnej prestala tiecť voda

„Nemal som to robiť. Nemal...“ vyčítal som si. Pokúšal som sa zachovať v sebe aspoň kúsok chladnej hlavy. Snažil som sa čo najrýchlejšie nájsť nejaké plátno, papier alebo vreckovku aby som si strel krv z rúk. Dúfal som, že sa v byte okrem Al'ony a Lizavety už žiadna ľudská bytosť nenachádza. Ešte som uvažoval nad tým, či nepomôžem Lizavete Ivanovnej. Poskytnem jej prvú pomoc a zvalím to na niekoho iného. Zastal som. Prebehlo mi hlavou, Lizaveta by mi to predsa nikdy neodpustila. „Veď ma videla ako som zabil Al'onu. To by som už nevedel poprieť.“ vzal som mešec peňazí a pripol si ho o opasok.

Utekal som k rieke, aby som si zmyl krv z rúk a trička. Bál som sa, že ma niekto po ceste k Neve stretne a začne mi dávať otázky: Ako je možné, že máš krv na rukách? Čo to máš na tričku? Odkiaľ máš toľko peňazí? Mal som strach, nevedel by som odpovedať na tieto otázky.

Bežal som po Poltavčenkovej ulici. Ulica bola mierne vysvetlená, bola nedeľa, sedem hodín ráno. „Kto by už o tomto čase chodil po Petrohrade.“ usvedčoval som sa. Napriek tomu som stále bežal. Z čela mi začal stekať pot. Cítil som ako sa zlieval s krvou na mojom tričku. Z dychu mi vychádzala para. „Neva je už blízko.“ opakoval som si. Táto informácia ma držala nad vodou. Predstavoval som si, ako si zvlčiem tričko a zahodím ho.

Ako som bežal ulicou, oproti mne sa mihotala nejaká postava. „Neviem kto si, priateľ či nepriateľ? Dúfam, že ho nepoznám.“ snažil som sa ho identifikovať. Tá postava bola z diaľky rozmazaná. Prosil som Boha: „Bože, z tých milión ľudí čo poznám, si želim nech toto je Dmitrij.“ Svetlo ešte nedoliehalo tak silno, aby obrysy oproti budúceho boli zreteľné. Z rúk mi kvapkala krv, musel som si ju strčiť do vrecka na nohaviciach, aby ju dotýčný náhodou nezbadal.

„Na najbližšej zákrute zabočím.“ vymyslel som si plán. Postavu som už vedel čiastočne identifikovať. Nebol to Dmitrij. Zistil som to podľa jeho baranice. On by si nikdy nedal baranicu na hlavu. Tento muž mal baranicu a cez celé telo dlhý čierny kabát. Niesol pušku prevesenú cez rameno. Bol plnšej postavy a mal problém s chôdzou. „Asi ma vypité, hádam si ma nevšímne.“

Pri zákrute som bol rýchlejší ako on. Očami som hľadel len na zákrutu. Šiel som po schodoch, keď som zacítil jeho pohľad na mojich ramenách. „Neotáčaj sa, nech je to ktokoľvek. Neva je už na kilometer blízko. Bude to v poriadku.“

„Raskol'nikov.“ ozval sa hurónskym hlasom pán odzadu. „Neotáčaj sa. Pokračuj v chôdzi.“ opakoval som si v duchu.

„Rasko!“ zvýšil hlas a odkašľal si.

„Rasko, to som ja tvoj spolužiak!“ podľa hurónskeho hlasu a kašľania som tušil, že ide o môjho spolužiaka Vladimíra. Zastal som a opatrne sa otočil. Ruky som skryl do vrecka. Dúfal som, že si nevšímne krv na tričku.

„Prepáč, nepočul som ťa.“ podišiel bližšie ku mne a chcel ma objasniť. Cúval som od neho a pohľadom som sa mu uhýbal. On sa však stále na mňa len usmieval.

„Starý môj, kde si? Prišiel nový semester a teba na škole niet.“ povedal mi. Veľmi mu páchlo z úst. Z jeho dychu by som sa dokázal aj opiť. Obzeral som sa po nábřeží či nás niekto nesleduje. Našťastie nikto... aspoň teda mal som taký pocit.

„Musel som odísť.“ zbrklo som odpovedal som na jeho otázku.

„Prečo?“ opýtal sa priateľsky.

„Nezvládal som to finančne.“ odpovedal som. Súcitne sa na mňa zadíval. Povzdychol si a

nadýchol sa. Tušil som, že chce niečo povedať.

„Musím sa ti s niečím priznať. Ani ja to finančne nevládam, ale mám plán.“ začal sa mi spovedať. Nesústredil som sa na neho, pretože na nábreží som spozoroval chôdzu nejakých neznámych mladých ľudí. Chcel som ho opustiť a utiecť.

„Musím si požičať od starej úžerničky.“ povedal Vladimír.

„Tak to ti, želim veľa šťastia. Prepáč mi, ale nespal som celú noc, musím ísť už domov. A ty by si tiež mal ísť domov.“ jeho tvár akosi zbledla a hlava sa sklonila na moje rameno. Báł som sa, že sa mi obtrie o krv. Jeho stabilita začala v tú chvíľu slabnúť. Nedokázal som ho udržať a padol na zem. Najprv mu spadla baranica a potom aj on. Pokúšal som sa ho zdvihnúť.

„Zo všetkých ľudí vyciciava peniaze. Pôžička sem, pôžička tam. Úroky, nároky, dlhy... Bodaj by tá starena zdochla... Komu by už len taká zdochlina mohla chýbať?“ zavtipkoval a zasmial sa svojim hurónskym smiechom, akým dokáže len on. Celou silou som ho zvieral zo zeme. Pár metrov od nás som počul chlapca a dievča, ktorí sa rozprávali. Našťastie, boli tak zahrúžení do debaty, že si nás nevšimli. Rýchlo som dvihol jeho baranicu, chytil som ho za ruky a prehodil cez svoj chrbát.

„Mám výbornú výhovorku. Keď sa ma niekto opýta na krv na tričku, poviem, že som pomáhal Vladimírovi, ale pri páde na zem ma poškriabal... Ved' je opitý, nebude si to pamätať.“ hovoril som si.

Pokračoval som na ceste k rieke. Vladimír mi na pleciah zaspal. Bol ťažší, ako keby bol triezvy. Ale nemal som čas na to myslieť. Bežal som po pieskovitej ceste. Keď som sa obhliadol za seba, videl som ako sa Vladimírove kroky vrývajú do piesku. Všimol som si veľa krvi na jeho dlhom čiernom kabáte. „Dočerta. Budem mu musieť umyť kabát.“ uvedomil som si. Ako som ho niesol vypadla mu z vrecka ploskačka. Zodvihol som ju a strčil naspäť do jeho vaku. K rieke ostávalo už len pár metrov.

Dorazil som aj s Vladimírom k rieke. Vladimíra som položil jemne na zem, aby som mu neublížil. Položil som ho vedľa pňiku. Skontroloval som jeho dýchanie – dýchal. „Dobre, len spi.“ položil som ho vedľa stromu. Vyzul som sa z čiernych topánok a opatrne vliezol do vody. Bola veľmi studená. Triasol som sa od zimy, ale bol to príjemný pocit. Zatváral som oči. Užival som si to. Ako keby mi voda zmývala môj hriech.

Môj príjemný pocit prerušil hukot ľudí na druhom konci brehu rieky, ale pokračoval som v umývaní akoby sa nič nedialo. Nevládal som, na chvíľu som si sadol. Nevieť prečo, ale v hlave mi bežali posledné slová Vladimíra, pred pádom na zem. Vo vnútri som začínal cítiť nepokoj. „To, že som zabil starenu si nevyčítam, ale...“ sklonil som hlavu k hrudi a začalo sa mi ťažšie dýchať, prehltoť som slinu a pozrel som sa do vody. Zbadal som v nej svoj odraz. Očami som blúdil po hladine rieky a dúfal, že to nie som ja. Prišlo mi zle. Začal som zvracať. Moje zvratky plávali vo vode. Vytvárali akýsi kruh okolo mňa.

„Musíš sa upokojiť, musím vyzerat' podozrivo.“ opakoval som si. A čím viac som si to opakoval, tým horšie mi bolo. Snažil som sa zaspáť. Nešlo to, nedokázal som zatvoriť oči. Báł som sa, že budem mať sen, ktorý sa mi nebude páčiť a všetko sa mi bude v hlave premietat'. Vedel som, že voda musí byť v tomto jesennom počasí extrémne studená, ale ja som necítil žiaden chlad. „Musím niečo robiť, aby som na to nemyslel.“ Postavil som sa a prišiel o čosi ďalej od brehu rieky. Vtedy to prišlo. Moju pravú ruku som skoro nevedel pohnúť. Cítil som únava. Rezignovane som si sadol do vody. Okolo mňa plávalo pár mojich zvratkov, ktoré som ani neregistroval.

Hľadel som na druhú stranu rieky a kládol si otázku : „A čo je tam hore? Nebo, peklo alebo nič? Kam šla Lizaveta? A jej nenarodené dieťa?...Aký človek mohol vyrásť? ...Ak pôjdem na políciu, rovno ma zavrú. Do konca svojho života budem môcť zbierať zvratky po iných...“ vtedy som spustil plač. Bol som na seba našťvaný. Trhal som trávu vokol seba a hádzal ju do vody. Zbral som kamene, ktoré som našiel navôkol a hádal ich do Nevy. Nič mi nepomáhalo. Nedokázal som sa cítiť lepšie. Bolo mi hnusne. Videl som sa v odraze,

nekontrolovateľne som kričal. Úplne som zabudol na svet vôkol seba.

V tú chvíľu ako keby niekto hodil obrovský balvan do vody. Voda špliechala na všetky svetové strany. Otočil som sa a Vladimír ležal v rieke. Pozrel som sa na povrch vody. V momente som sa postavil z rieky, vodu len tak rozvírilo. Celou silou som sa ho snažil zdvihnúť z vody. Posadil som ho na breh, kde predtým ležal a prefackal som ho.

„Vladimír.“ povedal som mu a strelil pár faciiek. Nereagoval.

„Brat môj.“ povedal som miernym krikom. Nereagoval. V panike som vytiahol vodku.

„Tvoja vodka.“ začal som ním triasť. Zareagoval. Vstal, napil sa vodky a ľahol si naspäť.

„Ďakujem brat môj, že si sa o mňa postaral.“

„Nemáš za čo.“

Vladimír nabral sily, ktoré mu po včerajšej noci ostali a povedal : „Pod' so mnou do kostola.“

„Nemôžem ísť do kostola.“

„Vykradol si kostol?“ spustil svoj hurónsky smiech, až sa začal dusiť a opäť si radšej ľahol na peň.

„Boha! Musím ísť do kostola. Pod'.“ snažil sa ma presvedčiť.

„Nemôžem.“

„Stavil som sa v krčme. Musím ísť.“

„A ako to zistia, že si nebol?“ Správal sa ako keby ho niekto na chvíľu vymenil.

„Tiež pravda.“

„Spi. To ti ide najlepšie.“ rukou som prešiel po jeho hlave. A mojou hlavou bežali rôzne myšlienky „Čo ak mi to Boh raz oplátí?“ začínal som mať strach. Drgol som do Vladimíra a povedal: „Vladíku, rozmyslel som si to. Pod' me do toho kostola.“ Do pár sekúnd Vlado zaspal. Vladimír bol však už tuhý akoby bol mŕtvy. Jemne som mu zdvihol hlavu, jeho telo a obliekol si jeho kabát. Vošiel som do kostola. Nebol to veľmi honosný kostolík. Pôsoobil staro, ale stále zachovalo. Prežehnal som sa svätenou vodou a sadol si. V kostole bola len malá hŕstka ľudí. Sadol som si do jednej zo zadných lavíc.

Po omši som čakal farára v zadnej lavici. Videl som, ako sa pred oltárom lúčil s miništrantmi. Ruky sa mi potili, držal som ich medzi kolenami.

„S pánom Bohom.“ prešiel okolo mňa.

„Pán farár...“ otočil som sa. Kňaz sa otočil tiež.

„Áno?“ povedal a prišiel ku mne. Postavil som sa a uvoľnil mu vedľa seba miesto.

„Porozprávajme sa.“

„Prepáčte, ponáhl'am sa.“

„Otče.“ začínalo mi byť do plaču.

„Príďte na spoveď. O dva dni v pondelok spovedáme.“

„Prepáčte, ja to potrebujem teraz.“

Kňaz sa na mňa pozrel, vzdychol si a sadol si. Nedokázal som sa na neho pozerieť. Nevedel som

ako začať, len som hľadel smerom k oltáru.

„Je zvláštne ako človek balancuje na hranici života a smrti... Jeden deň žije a na druhý nie.“

„Áno, ale kým človek žije v Bohu, tak takéto obavy mať nemusí.“

„Myslíte, že človeka čaká na druhom svete lepší život?“

„Ako koho...“ zamyslel sa a poťapkal ma po pleci. Nastalo zvláštne ticho.

„Dá sa ospravedlniť vražda?“

Opäť nastalo ticho.

„Nezabiješ je jedno z hlavných prikázaní. A či sa dá ospravedlniť, to človek musí bádať u niekoho iného.“ povedal kňaz.

„Vy by ste odpustili niekomu vraždu blízkej osoby?“ opýtal som sa. Kňaz začal uvažovať.

„Ale odpovedzte mi ako človek, nie ako kňaz.“ dodal som. On sa pousmial.

„Odpovedal by som tak isto ako človek, aj ako kňaz,“ zamyslel sa kňaz. „neviem, nezažil som

takú situáciu.“ povedal.

„A čo by ste urobili, keby ste mali pocit, že vraždu, ktorú ste urobili bola správna?“ opýtal som sa.

Ticho bolo veľmi dlhé.

„Pomodlil by som sa. Pomodlil by som sa za tú osobu. A veľa by som premýšľal o svojom živote... či nebola aj iná východisková situácia ako vražda....prepáčte, ale ja už naozaj musím ísť.“

Prikývol som hlavou. Kňaz odchádzal a pri odchode mi povedal :

„A určite by som sa priznal. Ten najvyšší to videl. No jej blízky určite nie.“

Vyšiel som z kostola a sadol si pred riekou. Cítil som sa ako by ma ovarili horúcou vodou. Na mojej tvári nehral už ani jeden mimický sval. Ani neviem ako, vošiel som do vody a chcel prejsť na druhý koniec rieky. Áno, chcel som sa zabiť. Chcel som sa utopiť. Ujsť a dozvedieť sa pravdu. Neregistroval som ľudí okolo seba. Chcel som len jedno, spoznať pravdu.

Zobudil som sa na to, že som sa dusil. Cítil som niekoho ruky na mojich prsiach. Oči som mal plné vody. Nevedel som sa nadýchnuť.

„Prebud' sa, braček.“ Vladimír mi dával masáž srdca a stláčal bradu k hrudi.

„Si v poriadku?“ pokračoval Vladimír. Vypľúval som vodu a otočil sa na druhý bok.

„Keď sa dáš dokopy, chcel by som s tebou ísť k starej Ivanovnej. Nechce sa mi ísť samému a pozerat' sa na jej zdutý úžernický ksicht.“ povedal Vladimír a držal ma za rameno. Nevnímal som všetko čo hovoril. Bol som v šoku.

„Pozri Rasko. Mešec plný peňazí.“ Vladimír pribehol za mnou. Boli to moje ukradnuté peniaze.

„Kde si ho našiel?“ ostal som prekvapený.

„Tu, pri rieke.“

„Vlado? Pamätáš si niečo zo včera?“

„Matne.“

A ja som sa rozhodol využiť situáciu.